

Абстракт

**PhD диссертации Лю Чуньхань на тему: «Сравнительное исследование содержания и методов эстетического воспитания в Китае и Кыргызстане»
научный руководитель д.п.н. профессор Асипова Н.А.**

1. Актуальность темы диссертации.

В условиях глобализации актуальными становятся сравнительные исследования по поиску путей обмена опытом и сотрудничества между разными странами в системе образования. Будучи соседними странами Центральной Азии, Китай и Кыргызстан имеют свои собственные системы образования, обусловленные социально-экономическими и культурными условиями, политикой и философией образования, которые отражаются на разных направлениях воспитания подрастающего поколения. Особое место в системе образования обоих государств занимает эстетическое воспитание.

Эстетическое воспитание - это не только культивирование художественных навыков, но и развитие эстетических эмоций, творческих и гуманистических качеств, что оказывает глубокое влияние на общее духовное развитие учащихся. Следовательно, сравнительное исследование содержания и методов эстетического образования в Китае и Кыргызстане может способствовать не только развитию образовательным обменам и сотрудничеству между двумя странами, но и может помочь обеим сторонам извлечь уроки из сильных сторон и оптимизировать дальнейшие пути совершенствования эстетического образования и воспитания молодежи.

В 2018 году на стадии обязательного образования в Китае 93,50% провинций, автономных районов и муниципалитетов центрального подчинения имели в общей сложности 9,00% (от общего числа курсов музыки и искусства); на уровне среднего образования 92,10% школ страны могут предложить 6 кредитов обязательных курсов искусства; 75,70% средних профессиональных учебных заведений страны включают курсы искусства в государственные

основные обязательные курсы и гарантируют 72 часа занятий; 84,60% колледжей и университетов страны предлагают публичные курсы искусства для всех студентов.

В это же время Кыргызстан добился положительных сдвигов в эстетическом воспитании. Согласно Глобальному докладу по мониторингу образования, опубликованному ЮНЕСКО в 2017 году, Кыргызстан увеличивает инвестиции в сферу художественного образования, и по всей стране реализуется ряд программ эстетического воспитания, направленные на повышение эстетической грамотности граждан.

Об актуальности темы свидетельствуют существующие в теоретическом и практическом плане проблемы, выражающиеся как противоречия:

- между глобальными тенденциями в мировом образовательном, культурном пространства и отсутствием сравнительно-сопоставительных исследований в области эстетического воспитания двух стран;
- между богатым опытом китайского и кыргызского народов в эстетическом воспитании подрастающего поколения и отсутствием специальных исследований в этом направлении;
- между стремительным ростом современных образовательных технологий и недостаточной изученности их применения в контексте эстетического воспитания школьников;
- между необходимостью модернизации содержания, методов и оценки эстетического воспитания и не изученностью их состояния на практике и др.

Указанные противоречия свидетельствуют о существовании проблемы, суть которой состоит в поиске ответа на вопрос: что можно перенять из существующей практики для совершенствования эстетического воспитания школьников в Китае и Кыргызстане?

2. Связь темы диссертации с крупными научными программами, основными научно-исследовательскими работами, проводимыми научным учреждением.

Исследование проводилось в рамках важных национальных программ, таких как Национальная стратегия развития КР на 2018-2040 годы, Указа Президента Кыргызской Республики от 29 января 2021 года УП № 1 «О духовно-нравственном развитии и физическом воспитании личности», в соответствии стратегией развития КНУ им. Ж. Баласагына, которая направлена создание современных инновационных направлений для развития образовательной системы и поступательной интеграции КНУ в мировое образовательное и научно-исследовательское пространство.

Объект исследования: Система эстетического воспитания Китая и Кыргызстана.

Предмет исследования: содержания и методы эстетического воспитания школьников в Китае и Кыргызстане.

3. Целью исследования является на основе сравнительного анализа современного состояния, охарактеризовать сходства и различия в области эстетического воспитания и определить основные направления совершенствования, содержания и методов эстетического воспитания Китая и Кыргызстана.

4. Задачи исследования:

1. Определить историко-культурные и научно-теоретические предпосылки эстетического воспитания в Китае и Кыргызстане.

2. Раскрыть методологическое значение сравнительного подхода в эстетическом воспитании двух стран.

3. В целях инновационного обогащения содержания школьного эстетического образования, определить сходства и различия в данном направлении воспитания.

4. Определить основные направления эстетического воспитания, и перспективы развития данного направления образования в Китае и Кыргызстане.

5. **Методы исследования** основаны на сравнительном анализе эстетического воспитания в Китае и Кыргызстане, в работе использованы методы теоретического анализа и синтеза, эмпирические методы сбора информации, изучение учебной документации, изучение передового опыта и др.

6. Научная новизна результатов исследования.

1. На основе ретроспективного сравнительного анализа историко-культурного фона эстетического воспитания в Китае и Кыргызстане и с учетом современных достижений в области эстетического воспитания определены историко-культурные и научно-теоретические предпосылки эстетического воспитания в Китае и Кыргызстане.

2. Исходя из логики диссертационной работы, раскрыто методологическое значение сравнительного подхода в исследовании проблем эстетического воспитания в двух странах.

3. С учетом развития современных инновационных тенденций определены пути совершенствования содержания школьного эстетического образования, выявлены сходства и различия в эстетическом воспитании общеобразовательных школ Китая и Кыргызстана.

4. В контексте глобализации и интеграции в мировое образовательное пространство определены дальнейшие пути сотрудничества в области эстетического воспитания двух стран.

7. Практическая значимость полученных результатов состоит:

- в определении путей профессионального сотрудничества в области эстетического воспитания между двумя странами, которое имеет широкие перспективы;

- в популяризации метода сравнительного анализа в совместных исследованиях в области эстетического воспитания;

- в разработке общей стратегии обновления содержания эстетического воспитания школьников, путем изучения достижений народного опыта воспитания;

- в раскрытии путей применения достижений в области эстетического воспитания и расширения совместных исследований по разным направлениям образования и воспитания.

8. Основные положения и результаты диссертационной работы, выносимые на защиту:

1. С точки зрения теоретической значимости, эстетическое воспитание играет важную роль не только в формировании эстетического восприятия личностью окружающего мира, но и выполняет важную функцию по повышению национального самосознания граждан и формированию духовно здоровой, нравственно зрелой личности обоих государств. Такая функция эстетического образования обусловлено тем, что оно затрагивает самые глубокие представления человека о духовной красоте и распространяются на его отношения ко всему прекрасному.

2. Стремительное развитие НТП, информационно-коммуникативных технологий на фоне глобализации требует целенаправленного инновационного обогащения содержания и методов школьного эстетического образования с учетом достижений разных государств, в данном случае Китая и Кыргызстана.

3. С методологической точки зрения наиболее важным ориентиром является сравнительный подход к исследования педагогических явлений, в

частности в выявлении преимуществ и передового опыта в области эстетического воспитания у соседних дружественных государств.

4. В условиях глобализации активизация сравнительных исследований в области эстетического воспитания может способствовать не только обогащению теории и практики эстетического воспитания, внедрению инноваций и современных технологий в образовательную практику, но и рассматривается как один из важных путей сохранения национально-культурных ценностей и формирования национально-культурной идентичности учащейся молодежи.

9. Личный вклад докторанта в исследуемую проблему состоит в том, что на теоретическом уровне раскрываются историко-культурные аспекты эстетического воспитания в Китае и Кыргызстане, которые могут служить научно-теоретической базой для изучения общих проблем эстетического воспитания. Личный вклад имеет богатый эмпирический материал по определению сходства и различий в содержании и методах обучения, которые могут служить научно-методической базой для последующих исследований.

10. Апробация результатов диссертации. Основные положения и выводы диссертации представлены на научно-практической конференции «Апробация научных результатов исследований зарубежных PhD докторантов КНУ им. Ж. Баласагына», проходившая 23 августа 2023г. в г. Бишкек.

11. Полнота отражения результатов диссертации в публикациях.

Основные результаты исследования были отражены в двух статьях, в журналах, индексируемых в международной базе научных данных SCOPUS.

1. Исследование концепции эстетического воспитания в Китае и Кыргызстане [Статья@Дослідження концепції естетичного виховання в Китаї та Киргизстані] (2024) Научный вестник Ужгородского университета. Серия Физика, (55), с. 2118-2127. (Лю, Ч., Асипова, Н., Дэн, Ч., Лу, Б.)

2. Сравнительное исследование дизайна учебных программ художественного образования между Китаем и Кыргызстаном [Статья@Порівняльне дослідження з розробки навчальних планів мистецької освіти між Китаєм та Киргизстаном] (2024) Научный вестник Ужгородского университета. Серия Физика, (55), с. 2969-2977. (Лю, Ч., Асипова, Н., Лу, Б., Ву, В.)

3. Дилемма и прорыв в практическом преподавании дошкольного образования в китайских колледжах и университетах (на основе перспективы профессиональной аккредитации) (2024) Международный журнал китайского образования, 13 (2). (Ву, У., Адылбек кызы, Г., Лю, Ч.)

12. Структура и объем диссертации. Диссертационная работа состоит из трех глав, заключения, практических рекомендаций, 3 таблиц, списка использованной литературы, включающего 110 источника, 3 приложений. Общий объем диссертации 123 страниц.

Лю Чуньханьдын

**«Кытай жана Кыргызстандагы эстетикалык тарбиясынын мазмунун жана методдорун салыштырып изилдөө» аттуу темадагы PhD докторлук диссертациясынын абстракты
илимий жетекчиси, педагогика илимдеринин доктору, профессор
Асипова Н.А.**

1. Диссертациянын темасынын актуалдуулугу.

Ааламдашуу шартында билим берүү системасында түрдүү мамлекеттердин ортосунда тажрыйба алмашуунун жана кызматташуунун жолдорун издөө боюнча салыштырма изилдөөлөр актуалдуу болуп бара жатат. Борбордук Азиянын коңшулаш өлкөлөрү катары Кытай менен Кыргызстандын социалдык-экономикалык жана маданий шарттары менен аныкталган билим берүү саясаты жана философиясы, өсүп келе жаткан муундарды тарбиялоонун

ар кандай тармактарын камтыган таалим-тарбия системасы бар. Эки өлкөнүн билим берүү системасында эстетикалык тарбия өзгөчө орунду ээлейт.

Эстетикалык тарбия – бул көркөм чеберчиликти тарбиялоо гана эмес, окуучулардын ар тараптуу руханий жактан өнүгүшүнө терең таасирин тийгизген эстетикалык сезимдерди, чыгармачылык жана гумандуу сапаттарды өнүктүрүү болуп эсептелет. Демек, Кытай жана Кыргызстандагы эстетикалык тарбиянын мазмунун жана ыкмаларын салыштырып изилдөө эки өлкөнүн ортосундагы билим алмашууну жана кызматташтыкты өнүктүрүүгө гана салым кошпостон, эки тарапка тең күчтүү жактарын үйрөнүүгө жана жакшыртуунун мындан аркы жолдорун оптималдаштырууга жардам берет.

2018-жылы Кытайда милдеттүү билим берүү тармагында борбордук бийликке караштуу провинциялардын, автономиялык райондордун жана муниципалитеттердин 93,50% де жалпысынан 9,00% (музыка жана искусство курстарынын жалпы санынын) ээ болгон; өлкөнүн орто деңгээлде, мектептеринин 92,10% талап кылынган искусство курстарынын 6 кредиттик сабактарды сунуштай алат; Республиканын орто кесиптик билим берүү мекемелеринин 75,70%ы мамлекеттик негизги милдеттүү курстарга көркөм сүрөт курстарын камтыйт жана 72 сааттык сабактарга кепилдик берет; Өлкөнүн колледждеринин жана университеттеринин 84,60% бардык студенттерге коомдук искусство курстарын сунуштайт.

Ошол эле мезгилде Кыргызстанда эстетикалык тарбиялоодо жакшы өзгөрүүлөр болууда. 2017-жылы ЮНЕСКО тарабынан жарыяланган Билим берүү боюнча мониторингдин глобалдык отчетуна ылайык, Кыргызстан көркөм билим берүүгө инвестицияны көбөйтүү менен жарандардын эстетикалык сабаттуулугун жогорулатуу үчүн өлкө боюнча бир катар эстетикалык билим берүү программалары ишке ашырылууда.

Теманын актуалдуулугу теориялык жана практикалык деңгээлде орун алган төмөндөгүдөй карама-каршылыктар менен далилденет:

- дүйнөлүк билим берүү мейкиндигинде орун алаган маданий жана глобалдык тенденциялар менен эки өлкөдө эстетикалык тарбия берүү тармагында салыштырмалуу изилдөөлөрдүн жетишсиздиги;

- кытай жана кыргыз элдеринин өсүп келе жаткан муунга эстетикалык тарбия берүүдөгү бай тажрыйбасы менен бул багытта атайын изилдөөлөрдүн жоктугу;

- заманбап билим берүү технологиялардын тездик менен өсүшү жана алардын мектеп окуучуларына эстетикалык тарбия берүү контекстинде колдонуунун жетишсиздиги;

- эстетикалык тарбиянын мазмунун, ыкмаларын жана баалоону жаңылоо зарылдыгы менен алардын практикалык деңгээлде изилденбегендиги ж.б.

Белгиленген карама-каршылыктар бул жерде проблеманын бар экендигин айгинелейт, ал проблеманын маңызы Кытайдын жана Кыргызстандын мектеп окуучуларына эстетикалык тарбия берууну жакшыртуу учун учурдагы тажрыйбадан эмнелерди кабыл алууга болот? деген суроого жооп алууда жатат.

2. Диссертациянын темасын илимий мекеме жүргүзгөн негизги илимий программалар, негизги илимий долбоорлор менен байланышы.

Изилдөө 2018-2040-жылдарга Кыргыз Республикасын өнүктүрүүнүн Улуттук стратегиясы, Кыргыз Республикасынын Президентинин 2021-жылдын 29-январындагы № 1 «Инсандын адеп-ахлактык өнүгүүсү жана дене тарбиясы» аттуу жарлыгына жана Ж. Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин өнүгүү стратегиясына ылайык аныкталган.

Изилдөө объектиси: Кытай жана Кыргызстандын эстетикалык тарбия системасы.

Изилдөө предмети: Кытай жана Кыргызстандын мектеп окуучуларына эстетикалык тарбия берүүнүн мазмуну жана методдору.

3. Изилдөөнүн максаты –азыркы абалды салыштырып талдоонун негизинде, эстетикалык тарбия берүү тармагындагы окшоштуктарды жана айырмачылыктарды ачыктоо менен Кытай жана Кыргызстандагы эстетикалык тарбиянын мазмунун жана методдорун өркүндөтүүнүн негизги багыттарын аныктоо.

4. Изилдөөнүн милдеттери:

1. Кытайдагы жана Кыргызстандагы эстетикалык тарбиянын тарыхый, маданий, илимий-теориялык өбөлгөлөрүн аныктоо.

2. Эки өлкөнүн эстетикалык тарбия берүүсүндөгү салыштырма жагдайдын методологиялык маанисин ачып берүү.

3. Мектептин эстетикалык тарбиясынын мазмунун инновациялык жактан байытуу максатында билим берүүнүн бул тармагындагы окшоштуктарды жана айырмачылыктарды аныктоо.

4. Эстетикалык тарбиянын негизги багыттарын жана Кытайда жана Кыргызстанда билим берүүнүн бул чөйрөсүн өнүктүрүүнүн келечегин аныктоо.

5 Изилдөөнүн методдору Кытай менен Кыргызстандагы эстетикалык тарбияны салыштырып талдоого негизделет, эмгекте теориялык анализ жана синтез методдору, маалымат чогултуунун эмпирикалык ыкмалары, окуу документтерин изилдөө, алдыңкы тажрыйбаларды изилдөө ж.б.

6. Алынган натыйжалардын илимий жаңылыгы:

1. Кытайдагы жана Кыргызстандагы эстетикалык тарбиянын тарыхый-маданий негиздерин ретроспективдүү салыштырып талдоонун негизинде жана эстетикалык тарбия чөйрөсүндөгү заманбап жетишкендиктерди эске алуу

менен Кытай менен Кыргызстандагы эстетикалык тарбиянын тарыхый, маданий жана илимий-теориялык өбөлгөлөрү аныкталды.

2. Диссертациялык иштин логикасына таянуу менен эки өлкөнүн эстетикалык тарбиялоо маселелерин изилдөөдө салыштырмалык жагдайдын методологиялык мааниси ачыкталды.

3. Заманбап инновациялык тенденциялардын өнүгүшүн эске алуу менен мектептик эстетикалык тарбиянын мазмунун өркүндөтүү жолдору аныкталды, Кытай менен Кыргызстандын орто мектептеринде эстетикалык тарбия берүүдөгү окшоштуктар жана айырмачылыктар ачыкталды.

4. Ааламдашуу жана дүйнөлүк билим берүү мейкиндигине интеграциялоо шартында эки өлкөнүн эстетикалык тарбия берүү тармагындагы кызматташуусунун мындан аркы жолдору аныкталды.

7. Алынган натыйжалардын практикалык мааниси:

- эки өлкөнүн эстетикалык тарбия берүү тармагында кечечектеги кеңири кесиптик кызматташтыгынын жолдорун аныктоодо;

- эстетикалык тарбия чөйрөсүндө биргелешкен изилдөөлөрдө салыштырма анализ ыкмасын кеңири жайылтууда;

- мектеп окуучуларына эстетикалык тарбия берүүнүн мазмунун жаңыртуунун жалпы стратегиясын иштеп чыгууда, билим берүүдөгү элдик тажрыйбанын жетишкендиктерине таянуу жолдору аныкталды;

- эстетикалык тарбия берүү тармагындагы жетишкендиктерге таянуу билим берүү жана тарбиялоонун ар кандай багыттары боюнча биргелешкен изилдөөлөрдү кеңейтүүгө жол ачат.

8. Диссертациялык иштин коргоого коюлуучу негизги жоболору жана натыйжалары:

1. Теориялык жактан алганда эстетикалык тарбия адамдын курчап турган дүйнөнү эстетикалык кабылдоосун калыптандырууда гана маанилүү

роль ойнобостон, жарандардын улуттук өзүн-өзү аңдоосун жогорулатууда да маанилүү функцияны аткарат. Эки мамлекеттин рухий жактан дени сак, моралдык жактан жетилген инсанын калыптандыруудагы эстетикалык тарбиянын функциясы адамдын руханий сулуулук жөнүндөгү түшүнүгүнө таасирин тийгизүү менен анын бардык кооз нерселерге болгон мамилесине таасир тийгизүү менен шартталат.

2. Ааламдашуунун алкагында илимий-техникалык прогресстин, маалыматтык-коммуникациялык технологиялардын тездик менен өсүшү ар кайсы өлкөлөрдүн, тактап айтканда, Кытайдын жана Кыргызстандын жетишкендиктерин эске алуу менен орто мектептеги эстетикалык тарбиянын мазмунун жана методдорун максаттуу түрдө инновациялык жактан байытууну талап кылат.

3. Методологиялык көз караштан алганда эң маанилүү колдонмо болуп педагогикалык кубулуштарды изилдөөдө, атап айтканда, кошуна дос мамлекеттерде эстетикалык тарбия берүү тармагындагы артыкчылыктарды жана алдыңкы тажрыйбаларды аныктоодо салыштырмалык жагдай эсептелет.

4. Ааламдашуу шартында эстетикалык тарбия чөйрөсүндөгү салыштырма изилдөөлөрдү активдештирүү эстетикалык тарбиянын теориясын жана практикасын байытууга, инновацияларды жана заманбап технологияларды билим берүү практикасына киргизүүгө гана салым кошпостон, ошондой улуттук-маданий баалуулуктарды сактоонун жана окуучулардын улуттук-маданий өзгөчөлүгүн калыптандыруунун маанилүү жолдорунан болуп эсептелет.

9. Изилдөөчүнүн жеке салымы теориялык деңгээлде Кытайда жана Кыргызстанда эстетикалык тарбия берүүнүн тарыхый-маданий аспектилери ачыкталгандыгы жана алар жалпы эстетикалык проблемаларын изилдөө үчүн илимий-теориялык негиз боло ала тургандыгында жатат. Жеке салым катары

кийинки изилдөөлөр үчүн илимий-методологиялык негиз боло ала турган окутуунун мазмунундагы жана методдорундагы окшоштуктарды жана айырмачылыктарды камтыган бай эмпирикалык материалдар эсептелет.

10. Диссертациянын жыйынтыктарын апробациялоо.

Диссертациянын негизги жоболору жана корутундулары боюнча Ж. Баласагын атындагы КУУда 2023-жылдын 23-августунда өткөн Эл аралык илимий практикалык конференцияда билдирүү жасалды. КУУнун социалдык жана гуманитардык илимдер институтунун жогорку мектептин педагогикасы кафедрасында отурумунда талкууланган.

11. Диссертациянын жыйынтыктарын басылмаларда чагылдыруунун толуктугу.

Изилдөөнүн негизги жыйынтыктары SCOPUS эл аралык илимий базасында индекстелген журналдардагы үч макалада чагылдырылган.

1. A Study of the concept of aesthetic education in China and Kyrgyzstan [Article@Дослідження концепції естетичного виховання в Китаї та Киргизстані] (2024) Scientific Herald of Uzhhorod University. Series Physics, (55), pp. 2118-2127. Liu, C., Asipova, N., Deng, C., Lu, B.

2. Comparative study on curriculum design of art education between China and Kyrgyzstan [Article@Порівняльне дослідження з розробки навчальних планів мистецької освіти між Китаєм та Киргизстаном] (2024) Scientific Herald of Uzhhorod University. Series Physics, (55), pp. 2969-2977 Liu, C., Asipova, N., Lu, B., Wu, W.

3. The dilemma and breakthrough of practical teaching of preschool education major in Chinese colleges and universities (based on the professional accreditation perspective) (2024) International Journal of Chinese Education, 13 (2) Wu, W., Adylbek kyzy, G., Liu, C.H.

12. Коргоого сунушталган эмгектин түзүлүшү кириш сөздөн, үч бөлүмдөн, корутундудан, 110 пайдаланылган булактардын тизмесинен жана 3 тиркемеден турат. Негизги текст 123 бетти 3 таблицада турат.

Abstract

The title of Liu Chunhuan's doctoral dissertation is “A Comparative Study of the Content and Methods of Aesthetic Education in China and Kyrgyzstan”, supervised by Professor Nurbubu asipova, Doctor of Education.

1. The relevance of the topic of the paper.

In the context of globalization, comparative studies have become increasingly important, facilitating the exchange of experiences and cooperation between different countries in the field of education systems. China and Kyrgyzstan, as neighbors in Central Asia, each have unique education systems, which are influenced by various factors such as socio-economic, cultural environment, policies and educational philosophies, and are reflected in the different educational directions received by the younger generation. It can be seen that in the educational framework of both countries, aesthetic education occupies a pivotal position.

Aesthetic education is not only the cultivation of artistic skills, but also the development of aesthetic emotion, creativity and humanistic qualities, which has a profound impact on the overall spiritual development of students. Therefore, the comparative study of the content and methods of aesthetic education in China and Kyrgyzstan will not only contribute to the development of educational exchanges and cooperation between the two countries, but also help both sides learn from each other's advantages and further optimize the channels of aesthetic education and youth training.

In recent years, the Chinese government has paid more and more attention to aesthetic education. On September 15, 2015, the General Office of the State Council

issued the “*Opinions on Comprehensively Strengthening and Improving Aesthetic Education in Schools*”, pointing out that aesthetic education is an important means to promote the modernization of the socialist system and cultivating talents. In 2018, in terms of aesthetic education curriculum construction, in the compulsory education stage, 93.50% of the provinces, autonomous regions and municipalities directly under the central government had a total of 9.00% of the total number of music and art courses stipulated by the state; at the high school education level, 92.10% of the schools in the country are able to offer 6 credits of compulsory art courses; 75.70% of the country’s secondary vocational education schools include art courses in the public basic compulsory courses, and guarantee 72 class hours; 84.60% of colleges and universities in the country offer public art courses to all students.

At the same time, Kyrgyzstan has made positive progress in aesthetic education. According to UNESCO's *Global Education Monitoring Report 2017*, Kyrgyzstan has increased its investment in arts education and implemented a series of aesthetic education projects aimed at improving citizens' aesthetic literacy throughout the country.

The practical significance of this topic is reflected in the current theoretical and practical problems, which are manifested in the following contradictions:

- The contradiction between the global development trend in the field of education and culture and the lack of comparative analysis of aesthetic education research in the two countries;
- The contradiction between the rich experience accumulated by China and Kyrgyzstan in the aesthetic education of the younger generation and the lack of relevant specialized research;
- The contradiction between the rapid development of modern educational technology and the relative delay of its applied research on aesthetic education for primary and secondary school students;

- The contradiction between the content, methods and evaluation system of aesthetic education, which needs to be modernized urgently, and the lack of in-depth research on its actual situation, etc.

These contradictions reveal an important question, whose core is to discuss: what lessons can we learn from existing practice to improve aesthetic education for primary and secondary school students in China and Kyrgyzstan?

2. The relationship between the topic of the paper and the main scientific planning and the main scientific research work carried out

The study was carried out within the framework of important national planning, such as the National Development Strategy of the Kyrgyz Republic for 2018-2040, Presidential Decree No. 1 of the President of the Kyrgyz Republic of 29 January 2021 “On the Development of Spiritual, Moral and Physical Literacy of the Individual”, in accordance with the development strategy of the Kyrgyzstan State University named after J. Balasagyna, which aims to create a modern and innovative path for the development of the education system and gradually promote the integration of the Kyrgyz State University into the global field of education and research.

3. The purpose of the research is to characterize the similarities and differences in the field of aesthetic education, on the basis of a comparative analysis of the current state, and to determine the main directions for the improvement, content and methods of aesthetic education in China and Kyrgyzstan.

4. The research objectives:

1. To determine the historical, cultural and scientific-theoretical prerequisites for aesthetic education in China and Kyrgyzstan.

2. To reveal the methodological significance of the comparative approach in the aesthetic education of the two countries.

3. In order to innovatively enrich the content of school aesthetic education, to determine the similarities and differences in this direction of education.

4. To determine the main directions and the prospects for the development of aesthetic education in China and Kyrgyzstan.

5. The method of research is based on a comparative analysis of aesthetic education in China and Kyrgyzstan, the method of theoretical analysis and synthesis used in the work, empirical methods of information collection, study of educational documentation, study of best practices, etc.

6. The scientific novelty of the research consists in the fact that:

1. On the basis of a retrospective comparative analysis of the historical and cultural background of aesthetic education in China and Kyrgyzstan, and taking into account modern achievements in the field of aesthetic education, the historical, cultural and scientific-theoretical prerequisites for aesthetic education in China and Kyrgyzstan are determined.

2. Based on the logic of the dissertation, the methodological significance of the comparative approach in the study of the problems of aesthetic education in the two countries is revealed.

3. By taking into account the development of modern innovative trends, the ways of improving the content of school aesthetic education are determined, and the similarities and differences in the aesthetic education of secondary schools in China and Kyrgyzstan are revealed.

4. In the context of globalization and integration into the world educational space, the further ways of cooperation in the field of aesthetic education of the two countries have been determined.

7. The practical significance of the results obtained consists in:

- in determining the ways of professional cooperation in the field of aesthetic education between the two countries, which has broad prospects;
- popularization of the method of comparative analysis in joint research in the field of aesthetic education;
- in the development of a general strategy for updating the content of aesthetic education of schoolchildren, by studying the achievements of the folk experience of education;
- in revealing the ways of applying achievements in the field of aesthetic education and expanding joint research in various areas of education and upbringing.

8. The main provisions and results of the dissertation work submitted for defense:

1. From the point of view of theoretical significance, aesthetic education not only plays an important role in the formation of an individual's aesthetic perception of the world around him or her, but also performs an important function in increasing the national consciousness of citizens and the formation of both states of personalities for spiritual health and moral mature. The said function of aesthetic education is due to the fact that it affects the deepest ideas of a person about spiritual beauty and extends to his or her attitude to everything beautiful.

2. Under the background of globalization, the rapid development of NTP, information and communication technologies requires purposeful innovative enrichment of the content and methods of school aesthetic education, by taking into account the aesthetic education achievements of different states(China and Kyrgyzstan).

3. From a methodological point of view, the most important guideline is a comparative approach to the study of pedagogical phenomena, in particular, in

identifying the advantages and best practices in the field of aesthetic education in neighboring friendly states.

4. In the context of globalization, the intensification of comparative research in the field of aesthetic education not only contributes to the enrichment of the theory and practice of aesthetic education and the introduction of innovations and modern technologies in educational practice, but also be considered as one of the important ways to preserve national and cultural values and form the national and cultural identity of students.

9. The personal contribution of the doctoral student to the problem under study is that ,at the theoretical level, the historical and cultural aspects of aesthetic education in China and Kyrgyzstan are revealed, which can serve as a scientific and theoretical basis for the study of general problems of aesthetic education; at the practical level, it provides rich empirical material to determine the similarities and differences in the content and methods of teaching, which can serve as a scientific and methodological basis for subsequent research.

10. Approbation of the results of the dissertation. The main provisions and conclusions of the dissertation were presented at the scientific and practical conference, which was held on August 23. in Bishkek.

11. Completeness of reflection of the results of the dissertation in publications.

The main results of the study were reflected in two articles in journals indexed in the international scientific database SCOPUS.

1. A Study of the concept of aesthetic education in China and Kyrgyzstan [Article@Дослідження концепції естетичного виховання в Китаї та Киргизстані] (2024) Scientific Herald of Uzhhorod University. Series Physics, (55), pp. 2118-2127. Liu, C., Asipova, N., Deng, C., Lu, B.

2、Comparative study on curriculum design of art education between China and Kyrgyzstan [Article@Порівняльне дослідження з розробки навчальних планів мистецької освіти між Китаєм та Киргизстаном] (2024) Scientific Herald of Uzhhorod University. Series Physics, (55), pp. 2969-2977 Liu, C., Asipova, N., Lu, B., Wu, W.

3、The dilemma and breakthrough of practical teaching of preschool education major in Chinese colleges and universities (based on the professional accreditation perspective) (2024) International Journal of Chinese Education, 13 (2) Wu, W., Adylbek kyzy, G., Liu, C.H.

12. Structure and volume of the dissertation. The dissertation consists of three chapters, a conclusion, practical recommendations, 3 tables, a list of references, including 110 sources, 3 annexes. The total volume of the dissertation is 123 pages.